

Studieplan

Grøntanleggsforvaltning

Norges grønne
fagskole *vea*

Høyere yrkesfaglig utdanning

NKR nivå 5.2

90 studiepoeng

Deltidsutdanning over to år– nettbasert med samlinger

Versjon 3.4

Foto: Mona Barthel Sveen

www.vea-fs.no

Innholdsfortegnelse

DEL 1 – FELLESEFAGLIG INFORMASJON	4
INNLEDNING.....	4
Utdanningens målgrupper	4
Utviklingen av utdanningen	4
GRØNTANLEGGSFORVALTNING– EN UTDANNING MED FOKUS PÅ BÆREKRAFT.....	5
OVERORDNET LÆRINGSUTBYTTE	5
Kunnskaper.....	5
Ferdigheter	6
Generell kompetanse.....	6
OPPTAKSKRAV	7
TITTEL OG GRAD.....	8
INNHold I UTDANNINGEN	8
ORGANISERING OG ARBEIDSFORMER.....	9
Læringsplattform.....	10
AVSLUTTENDE VURDERING.....	10
Vurdering	10
Eksamen	11
Vitnemål	11
Karakterskala	12
LITTERATUR OG TEKNISK HJELPEMIDDEL	12
INTERNASJONALT.....	12
DEL 2 – MODUL OG EMNEBESKRIVELSER	13
MODUL 1 HAGEPLANLEGGING.....	13
EMNE 1 FORMGIVING AV UTEROM	13
Informasjon om emnet	13
Læringsutbyttebeskrivelser på emne-nivå	13
Innhold	14
EMNE 2 VEGETASJONSLÆRE	16
Læringsutbyttebeskrivelser på emne-nivå	16
Innhold	17
EMNE 3 TEKNISKE FAG	17
Læringsutbyttebeskrivelser på emne-nivå	18
Innhold (emne 3)	18
MODUL 2 SKJØTSEL OG DRIFT AV UTEOMRÅDER	19
EMNE 4 DRIFT OG VEDLIKEHOLD	19
Informasjon om emnet	19
Læringsutbyttebeskrivelser på emne-nivå	19
Innhold	20
EMNE 5 SKJØTSEL AV VEGETASJON.....	21
Informasjon om emnet	21
Læringsutbyttebeskrivelser på emne-nivå	21
Innhold	22
EMNE 6 RESSURSPANLEGGING	22
Informasjon om emnet	22

Læringsutbyttebeskrivelser på emne-nivå	23
Innhold	23
MODUL 3 BEDRIFTSLEDELSE	24
EMNE 7 ORGANISASJON, LEDELSE OG ADMINISTRASJON	24
Informasjon om emnet	24
Læringsutbyttebeskrivelser på emne-nivå	24
Innhold	25
EMNE 8 ØKONOMISTYRING OG ETABLERING	27
Informasjon om emnet	27
Læringsutbyttebeskrivelser på emne-nivå	27
Innhold	28
EMNE 9 SALG OG MARKEDSFØRING	29
Informasjon om emnet	29
Læringsutbyttebeskrivelser på emne-nivå	29
Innhold	30
ENDRINGSLOGG.....	31

Del 1 – fellesfaglig informasjon

Innledning

Grøntanleggsforvaltning er en høyere yrkesfaglig utdanning på 90 studiepoeng. Studentene har etter endt studium spesialkompetanse innen planlegging og forvaltning av privathager og andre mindre grønntanlegg og i tillegg til kompetanse innen ledelse av slikt arbeid og ledelse av mindre bedrifter. Anleggsgartnere som har gjennomført studiet, har ervervet bedriftsledelse, som likestilles med fagområdet bedriftsledelse i Mesterutdanningen. Les mer om dette under vurdering i del I av studieplanen.

Studiet het tidligere Park- og hagedrift, men skiftet navn i 2017. Studiet ble da omarbeidet og består nå av tre moduler som tilbys nettbasert med samlinger, noe som gjør studiet mer fleksibelt. Grøntanleggsforvaltning, modul I omfatter formgiving av uterom, vegetasjonslære og tekniske fag, modul II omhandler skjøtsel og drift av uteområder samt ressursplanlegging og modul III tilsvarer Mesterutdanningens fagområde bedriftsledelse.

Etter endt utdanning har studenten kunnskaper om:

- ✿ Markedsføring, økonomi og ledelse
- ✿ Hageplanlegging
- ✿ Forvaltning av uteområder

Innholdet på studiet har tre hovedretninger: Hageplanlegging, forvaltning av grønntanlegg og bedriftsledelse innen gartner- og anleggsgartnerbransjen. Disse tre hovedretningene gir deg som student en sterk faglig basis som fagskolekandidat innen Grøntanleggsforvaltning.

Studiet består av de tre modulene Bedriftsledelse, Skjøtsel og drift av uteområder og Hageplanlegging. De to siste modulene kan gjennomføres som selvstendige studier, hver på 30 studiepoeng. Dersom man ønsker å gjennomføre begge de to sistnevnte modulene, men ikke ønsker bedriftsledelsesmodulen, kan man oppnå 60 studiepoeng ved å velge studiet Planlegging og skjøtsel av grønntanlegg.

Utdanningens målgrupper

Utdanningen retter seg mot gartnere, anleggsgartnere eller andre med realkompetanse som vil arbeide med planlegging- og skjøtelsoppdrag eller vil ha kompetanse til å lede arbeid innen tilsvarende område.

Utviklingen av utdanningen

Norges grønne fagskole – Veia utarbeidet i 2006 fagskoleutdanningen Park- og hagedrift for anleggsgartnere og gartnere. Park- og hagedriftsstudiet ble utviklet i samarbeid med bransjen for å kvalitetssikre at studiet har nødvendige yrkesrelevans og bransjeforankring.

I 2017 ble studiene ved Veia revidert til å tilbys som nettbaserte studier med samlinger for å øke fleksibiliteten, og Park- og hagedriftsstudiet fikk navnet Grøntanleggsforvaltning og er nå på 90 studiepoeng.

Grøntanleggsforvaltning– en utdanning med fokus på bærekraft

Vea er en miljøfyrtårn-sertifisert fagskole. Dette innebærer at fagskolen bidrar til et mer miljø- og klimavennlig samfunn. Det jobbes opp mot [FN sine 17 bærekraftsmål](#) både i driften av skolen og i undervisningen. Ved å legge vekt på bærekraft i undervisningen, håper Vea å bidra til økt bærekraftstankegang i bransjene og dermed et mer miljø- og klimavennlig Norge.

Ved å gjennomføre denne utdanningen, vil du tilegne deg nødvendig kompetanse til å kunne foreta mer bærekraftige valg i utførelsen av dine arbeidsoppgaver.

Grøntanleggsforvaltning tar for seg temaer som hører inn under FNs 17 bærekraftsmål. Studiet har fokus på å gjøre byer og bosettinger trygge, motstandsdyktige og bærekraftige, blant annet gjennom å lære om hvordan man kan verne kultur- og naturarv. Trygge, inkluderende og lett tilgjengelige grøntområder er en annen viktig aspekt som behandles.

På dette studiet får du kompetanse som er relevant for sysselsetting og anstendig arbeid. Studiet har også fokus på bedre utnyttelse av ressurser og bærekraftige løsninger. (Jamfør FNs mål 4.4- 8.4- 11.4 og 11.7)

Etter endt utdanning vil du ha tilegnet seg kompetanse til å bidra med å oppfylle disse målene.

Overordnet læringsutbytte

Kunnskaper

1. Kandidaten har kunnskap om- og noe erfaring med grunnleggende metoder, teknikker og prinsipper innenfor design og prosjektering av utomhusområder med fokus på bærekraftige og funksjonelle løsninger, samt ivaretagelse gjennom tilpassede og tilrettelagte skjøtelsesplaner.
2. Kandidaten har kunnskap om begreper og digitale planleggings- og prosjekteringsverktøy som anvendes innenfor design og skjøtelsesplanlegging av utomhusområder.
3. har innsikt i faglige problemstillinger knyttet til plantematerialer og deres krav til klimatiske, stedlige og fysiologiske utfordringer i forbindelse med bærekraftig vegetasjonsbruk i utomhusanlegg.
4. Kandidaten har innsikt i relevant lovverk, standarder og kontrakter knyttet til design, materialbruk samt vedlikehold av grønntanlegg.
5. Kandidaten har bransjekunnskap innenfor stilhistorie, etablering, beplantning, anlegning og vedlikehold av utomhusområder.
6. Kandidaten kan oppdatere sin kunnskap innen design og grønntanleggsforvaltning, blant annet gjennom bruk av faglitteratur, digitale- og nettbaserte løsninger.
7. Kandidaten forstår betydningen av biologisk mangfold-, bærekraftige løsninger og materialvalg innenfor design, drift og skjøtsel.

8. Kandidaten forstår behovet for å skape uterom i forhold til rekreasjon og universell utforming for ulike målgrupper, og hvilke krav samfunnet stiller til yrkesutøvere i grøntanleggsektoren.
9. Kandidaten har kunnskap om hvordan etablere, lede, drifte og avvikle en bedrift.

Ferdigheter

10. Kandidaten kan anvende grøntfaglig kunnskap for å identifisere utfordringer og muligheter innenfor design og grøntanleggsforvaltning og deretter benytte dette til å utforme funksjonelle planer innen design, drift og skjøtsel, samt kan reflektere over egen faglig utøvelse.
11. Kandidaten kan anvende manuelle og digitale verktøy til utarbeidelse av hensiktsmessige drifts-, skjøtels- og hageplaner og gjøre rede for egne faglige valg
12. Kandidaten kan finne og henvise til relevant informasjon for grøntanleggsbransjen i rapporter, fagblader, kurs og informasjonsinstanser for å vurdere relevansen i en yrkesfaglige problemstilling..
13. Kandidaten kan utøve arbeidsledelse gjennom å planlegge, informere, veilede og instruere medarbeidere i grøntanleggsforvaltning på en hensiktsmessig måte.
14. Kandidaten kan innenfor forvaltning av utomhusområder kartlegge en situasjon og identifisere tekniske og ledelsesmessige- problemstillinger og behov for iverksetting av tiltak.
15. Kandidaten kan etablere egen bedrift knyttet til design og vedlikehold av mindre uteområder

Generell kompetanse

16. Kandidaten har forståelse for faktorer og prinsipper som øker kvalitet og funksjonalitet i hele prosessen fra ideskisse til ferdig plan og beskrivelse av utomhusanlegg.
17. Kandidaten har utviklet en etisk grunnholdning i forhold til opplysninger og annen informasjon han får kjennskap til i kontakt med oppdragsgiver.
18. Kandidaten kan designe mindre uterom for utvalgte målgrupper med fokus på rekreasjon, miljøhensyn, og universell utforming, kan utarbeide drift- og skjøtelsplaner for de samme områdene og kan planlegge og lede drift og skjøtelsarbeid.
19. Kandidaten kan bygge relasjoner-, og utveksle synspunkter med relevante aktører i grøntbransjen om utvikling av god praksis.

20. Kandidaten har opparbeidet generell lederkompetanse som kan komme til anvendelse i drift av egen bedrift eller som ansatt i lederposisjoner i andre forretninger i grøntbransjen.
21. Kandidaten har utviklet kvalitetsbevissthet, miljøbevissthet, samt ansvarlighet i drifts- og personalledelse av en bedrift innenfor utforming og forvaltning av utomhusanlegg.
22. Kandidaten kan bruke digitale verktøy for å forenkle planleggingsprosessen ved utarbeidelse av relevante planer for uterom.
23. Kandidaten kan utvikle, lede og drive egne eller andres prosjekter, avdelinger eller organisasjoner knyttet opp mot design, drift og skjøtsel.

Opptakskrav

Fagskoleutdanning er høyere yrkesfaglig utdanning og ligger på nivå over videregående opplæring jamfør Lov om høyere yrkesfaglig utdanning (Fagskoleloven) §4.

Opptakskrav til utdanningen er fullført og bestått videregående opplæring jamfør Fagskoleloven §16 og Forskrift om fagskoleutdanning ved Norges grønne fagskole – Veia med ett av følgende:

- Fagbrev Anleggsgartnerfaget
- Fagbrev Gartnerfaget
- Tilsvarende kompetanse fra tidligere utdanningsreformer eller
- Tilsvarende realkompetanse

Det gis tilleggspoeng for relevant yrkespraksis.

Realkompetansevurdering: Opptaksgrunnlaget til fagskoleutdanning er fullført og bestått videregående opplæring. Søkere som er 23 år eller eldre i opptaksåret, kan tas opp på grunnlag av tilsvarende realkompetanse dersom tilstrekkelig kompetanse kan dokumenteres. Søkere som ønsker realkompetansevurdering, finner mer informasjon på skolens hjemmeside og kan ta kontakt med fagskolen for veiledning. Kontaktinformasjon: vea@vea-fs.no

Betinget opptak: Fagskolen kan ta opp studenter med forbehold dersom det foreligger dokumentasjon på at søkeren vil oppfylle opptakskriteriene (f.eks. fagbrev) før andre semester starter.

Jobb og karrieremuligheter

Etter å ha fullført og bestått studiet kvalifiserer du blant annet for:

- arbeid som arbeidsleder eller ansatte i stat og kommune, for eksempel kommunens tekniske etat- parkavdelingen
- jobb som grønt-faglig rådgiver i ulike etater
- arbeid med å bistå hagesenterkunder med planlegging av mindre grøntområder

- å drive som selvstendig næringsdrivende med planlegging av hager og andre mindre grøntanlegg og/eller skjøtsel og drift av grøntanlegg som spesialfelt
- arbeide som driftsoperatør/driftsleder i en privat eller offentlig virksomhet

Tittel og grad

Etter fullført og bestått utdanning oppnås følgende:

- Tittel: Fagskolekandidat innen grøntanleggsforvaltning med ledelse
- Grad: Fagskolegrad innen grøntanleggsforvaltning og ledelse

Innhold i utdanningen

I tabell I under gis en oversikt over studiets moduler, emner og omfang.

En modul er en samling emner som til sammen utgjør 30 studiepoeng. Ett emne eller en modul kan avsluttes foreløpig med en karakterutskrift.

Når studiets moduler er gjennomført og emnene er bestått jamfør avsluttende oppgave, utstedes vitnemål for utdanningen.

Tabellen viser også fordelingen mellom studentarbeidstimer som er egenarbeidstid, studiepoeng og undervisningstimer som gis av fagskolen. Bruk av studentarbeidstid vil variere fra student til student, avhengig av studieteknikk og hvilken grad av måloppnåelse den enkelte sikter mot.

Stedbasert undervisning krever fysisk oppmøte på oppgitt studiested, men det stilles ikke krav til omfang på oppmøte. Den nettbaserte undervisningen kan gis som utlagte videoer, oppgaver, veiledning, synkron undervisning eller annen form for nettundervisning som studenten kan følge hjemmefra.

Det totale antall arbeidstimer på studiet blir 3000 timer à 45 minutter. Dette oppfyller NOKUTs krav til ett og et halvt års utdanning på 90 studiepoeng med minimum 2250 arbeidstimer à 60 minutter.

Timene i tabellen under er oppgitt i 45-minutters timer.

Emne	Emnekode	Stedbasert undervisning	Nettbasert undervisning	Studentarbeidstimer	Totalt	Studiepoeng
Modul I: Hageplanlegging						
Formgivning av uterom	GFT401/2	112	87	433	632	20
Vegetasjonslære	GFG101	45	38	110	193	5
Tekniske fag	GFT101	35	38	102	175	5
Sum		192	163	645	1000	30

Modul 2: Skjøtsel og drift av uteområder						
Drift og vedlikehold	GFT30I	88	73	339	500	15
Skjøtsel av vegetasjon	GFG20I	68	40	232	340	10
Ressurs-planlegging	GFM10I	36	18	106	160	5
Sum		192	131	677	1000	30

Modul 3: Bedriftsledelse						
Organisasjon, ledelse og administrasjon	BLM200	30	57	246	333	10
Økonomistyring og etablering	BLM300	46	85	369	500	15
Salg og markedsføring	BLM100	20	38	109	167	5
Sum		96	180	724	1000	30
Sum hele studiet		480	472¹	1918	3000	90

Organisering og arbeidsformer

Studiet betegnes som nettbasert med samlinger. Hver samlingsuke har individuell timeplan. Den samlingsbaserte undervisningen vil dels foregå ved tradisjonell klasseundervisning, dels ved gruppearbeid, befaringer/ekskursjoner, veiledning og praksis.

Modul I og II har 3-dagers samlingsuke, og 8 samlinger. Modul III har 2-dagers samlingsuke og 6 samlinger.

Det legges opp til oppgaver i de ulike emnene.

Nettundervisningen vil foregå mellom samlingene for å ivareta faglig input, dialog, veiledning og fremdrift. Det vil bli avholdt nettmøter på tidspunkter avtalt med klassen og oppgaver og lærestoff vil være tilgjengelig i Læringsplattformen. Det benyttes både synkrone (i samtid) og asynkrone (ikke i samtid) samarbeidsverktøy. Besvarelser og tester leveres inn og vurderes. Veiledning vil bli gitt via læringsplattformen Teams eller andre digitale verktøy.

For å følge den nettstøttede undervisningen og gjennomføre innlevering av oppgaver, forutsettes det at studenten har grunnleggende ikt-kunnskaper, herunder kjennskap til et tekstbehandlingsprogram. Studentene gis nødvendig opplæring i bruk av læringsplattform og oppgaveskriving ved studiestart.

Det vil være kontakt mellom studentene og en av faglærerne fra Veia minimum en gang pr. uke og studentene vil ha tilgang til brukerstøtte gjennom hele studiet.

¹ Ca 25% av timene går til veiledning. Dette gjennomføres etter avtale mellom faglærer-student.

Studiet tilsvarer 90 studiepoeng og er delt inn i tre moduler à 30 studiepoeng:

- Modul 1: Hageplanlegging
- Modul 2: Skjøtsel og drift av uteområder
- Modul 3: Bedriftsledelse

For å få den helhetlige kompetansen og tittelen Grøntanleggsforvalter, må studenten gjennomføre alle tre modulene. Det året man tar modul 1; Hageplanlegging, må man også ta modul 3; Bedriftsledelse, og får da 5 dagers samlingsuke.

Studiested: Studiet gjennomføres med samlinger på Norges grønne fagskole – Veia. Hageplanlegging gjennomføres annet hvert år på Mære.

For å følge den nettsøttede undervisningen og gjennomføre innlevering av obligatoriske oppgaver, forutsettes det at studenten har grunnleggende IKT-kunnskaper, herunder kjennskap til et tekstbehandlingsprogram. Studentene får tilgang til nødvendige digitale opplæringsressurser for bruk av læringsplattform og oppgaveskriving i forkant av studiestart.

Læringsplattform

Fagskolen benytter Teams som digitalt læremiddel til å formidle informasjon, for å administrere innleveringer, gjennomføre nett-tester og annet.

Responstid og tilbakemeldinger:

- Gjeldende responstid er 48 timer
- Tidspunkt lærer ikke er tilgjengelig for respons, tydeliggjøres for studentene ved studiestart.
- Frist for vurdering og tilbakemelding på større oppgaver er 3 uker
- Mindre øvingsoppgaver: Avhengig av omfang, men kortere enn tre uker

Avsluttende vurdering

Vurdering

Formålet med vurdering er å vise i hvilken grad studenten har nådd læringsutbyttet. Ved vurderingen legges læringsutbyttebeskrivelsene i det aktuelle emnet til grunn, slik de er fastsatt i studieplanen.

Det gis arbeidskrav i alle emnene. Et arbeidskrav er en obligatorisk oppgave som må være levert og bestått innen fristen gitt av faglærer, for at studenten skal få avlegge avsluttende vurdering i emnet.

Eksamen

Det gis en eksamen for hvert emne. Det legges opp til at eksamen i hovedsak gjennomføres vårsemesteret for hver modul. Eksamen sensureres av intern og ekstern sensor, og vurderes med vurderingsuttrykket A-F.

Modul 1: Hageplanlegging

- Formgivning av uterom: 10 dagers hjemmeeksamen
- Vegetasjons-lære: 24 timers hjemmeeksamen
- Tekniske fag: 24 timers hjemmeeksamen

Modul 2: Skjøtsel og drift av uteområder

- Drift og vedlikehold: 3 dagers hjemmeeksamen
- Skjøtsel og vedlikehold: 24 timers hjemmeeksamen
- Ressurs-planlegging: 24 timers hjemmeeksamen

Modul 3: Bedriftsledelse

- Det gjennomføres 6-timers skriftlig eksamen i emnene.
- Ved bestått eksamener i modul 3 med karakteren D eller bedre, gis det fritak for mesterutdanningens fagområde bedriftsledelse. Se fotnote²

Sensur

Studentene skal sikres upartisk vurdering, jmfør § 21 i Fagskoleloven. Det oppnevnes ekstern sensor som skal vurdere eksamen sammen med intern sensor. I de tilfeller intern og ekstern sensor ikke er enige om karakteren, er det ekstern sensors vurdering som vektlegges mest. Studenten kan klage på sensur jmfør Fagskoleloven § 22 og Forskrift om fagskoleutdanning ved Norges grønne fagskole - Veia kapittel 5.

I studieplanens del 2 informeres det også om oppgavene under de ulike emnene.

Vitnemål

Ved utstedelse av vitnemål vil følgende opplysninger blir gitt:

- Fagskolen og utdanningens navn
- Dato for utstedelse
- Kandidatens navn og fødselsnummer
- Studiets tittel
- Beskrivelse av karaktersystemet
- Studiets emner med vurderingsuttrykket A-F
- Overordnet læringsutbytte for studiet
- NKR³-nivå 5.2
- Antall studiepoeng 90
- Tittel: Fagskolekandidat innen grøntanleggsforvaltning med ledelse
- Grad: Fagskolegrad innen grøntanleggsforvaltning og ledelse

² Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring

³ Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring

Karakterskala

Det brukes bokstavkarakterer på avsluttende skriftlige prøver og eksamen. Til grunn for karakterfastsetting vises til generelle, kvalitative beskrivelser fastsatt av Universitets- og høyskolerådet 6. august 2004, revidert 23.juni 2011.

Symbol	Betegnelse	Generell, ikke fagspesifikk beskrivelse av vurderingskriterier
A	Fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Kandidaten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.
B	Meget god	Meget god prestasjon. Kandidaten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.
C	God	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Kandidaten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.
D	Nokså god	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Kandidaten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.
E	Tilstrekkelig	Prestasjonen tilfredsstiller minimumskravene, men heller ikke mer. Kandidaten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
F	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstiller de faglige minimumskravene. Kandidaten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.

Litteratur og teknisk hjelpemiddel

Litteraturliste kunngjøres på utdanningens læringsplattform ved skolestart. Litteratur bør ikke kjøpes inn før etter samtale med faglærere.

Studiet vektlegger at studentene selv kan hente fagstoff gjennom bruk av biblioteksdata-baser, tidsskrifter, på internett og i fagbøker.

Studentene må disponere egen bærbar PC med Windows operativsystem. Det vil bli presentert flere digitale programmer underveis i studiet som fungerer best med Windows.

Internasjonalt

Et av Veas overordnede mål er å ha faglig utviklende samarbeid med nasjonale og internasjonale miljøer.

Som student på Veia finnes det mulighet til egen faglig utvikling gjennom deltakelse i internasjonale aktiviteter eller utplassering hos aktuelle partnere. Fagskolen legger til rette for at studenter fra andre land også kan hospitere på Veia.

Dette er aktiviteter som kan bli en berikelse for læringsmiljøet. I tillegg er det en unik mulighet for å knytte til seg et internasjonale kontakter og nettverk.

Dette er aktiviteter som både studenter og lærere opplever som en berikelse for læringsmiljøet. I tillegg er det en unik mulighet for å knytte til seg et internasjonale kontakter og nettverk.

Del 2 – Modul og emnebeskrivelser

Modul 1 Hageplanlegging

Emne 1 Formgivning av uterom

Informasjon om emnet	
Emnekode	GFT401/2
Omfang	199 Undervisningstimer 433 Studentarbeidstimer
Antall studiepoeng	20
Undervisningsform og læringsaktiviteter	Forelesninger, nettundervisning, oppgaver og veiledning.
Avsluttende vurdering	Det gis eksamen i emnet som vurderes av intern og ekstern sensor.

Læringsutbyttebeskrivelser på emne-nivå

Kunnskap:

Kandidaten:

1. har kunnskap om stilhistorisk utvikling i Europa (3)
2. har kunnskap om relevant registrering og analysemetoder (1)
3. har kunnskap om topografi og terrengforming (1)
4. har kunnskap om grunnleggende form- og komposisjonsprinsipper (2)
5. har kunnskap om grunnleggende tegneteknikker; frihåndstegning, geometri og aktuelle redskaper (2)
6. har kunnskap om- og innsikt i harde og organiske materialers egenskaper og uttrykkspotensiale (1)
7. har kunnskap om universell utforming av uterom (1)
8. har kunnskap om hageplanleggerens rolle som kunderådgiver (1)
9. har kjennskap til lover og regler som sikrer hageplanens utforming (4)
10. kjenner til kanaler for å holde seg oppdatert innen utforming av uterom (1)

Ferdigheter:

Kandidaten

11. kan anvende hagekunstens stilhistoriske utvikling i Europa i hageplanlegging (3)
12. kan anvende registrerings- og analysemetoder for å utvikle ideer for estetiske og funksjonelle uterom (1)
13. kan utforme illustrasjonsplaner med tilhørende tekniske planer og snitt (1)
14. kan benytte vegetasjon som strukturerende og romdannende elementer (1)
15. kan tegne perspektiv; aksonometri, ett- og topunktperspektiver (2)
16. kan beskrive volum og romlige forhold i 2D og 3D ved hjelp av tegning (2)
17. kan anvende prinsipper for plantekomposisjon, form og farge. (1)
18. kan anvende bærekraftige og miljøvennlige materialer i planløsningen der kundens behov er ivarettatt (1)

Generell kompetanse:

Kandidaten

19. viser refleksjon og kritisk tenkning i planlegging og utforming av gode uterom for likeverdig deltakelse (1)
20. viser refleksjon over egne og andres beplantningsforslag og formgivningsgrep (1)
21. har innsikt i etiske problemstillinger knyttet til materialbruk, beplantning og biologisk mangfold (1)
22. har utviklet en etisk grunnholdning i forhold til opplysninger og annen informasjon som utveksles med kunden (1)
23. har utviklet estetisk formsans for å treffe gode valg innen utforming av funksjonelle uterom (1)
24. har forståelse for vegetasjon som et dynamisk element og betydningen av forenklet skjøtsel (1)
25. kan benytte relevante presentasjonsteknikker innen hageplanlegging gjennom registrering, analyse, tegning, form og farge (1,2)
26. kjenner til aktuelle aktører det er naturlig å forholde seg til og samarbeide med i prosjekteringen. (1)
27. kan veilede kunder i forhold til plantebruk, materialer og valg av design innen hager og mindre grøntområder (1)

Innhold

Tema	Innhold i tema
1. Hageplanlegging	innføring i grunnleggende metoder for å prosjektere mindre grøntanlegg og hager med konstruktive og designmessige utfordringer fra konseptutvikling til detaljert formgivning, med universell utforming som en

	selvfølgelig integrert del av prosjekteringen • innføring i profesjonens ulike verktøy og virkemidler, registrering og analyse • topografi, terrengforming og kart • gravemelding og kabelpåvisning • elementær fargelære og plantekomposisjon • gjennom praktiske øvelser vil studentene utvikle forståelse for komposisjon, form og romlige løsninger • kundesamtaler • aktuelle samarbeidspartnere og leverandører • bærekraftige, miljøvennlige materialer • refleksjon over eget og andres arbeid • etiske problemstillinger • vegetasjon som dynamisk system og betydningen av forenklet skjøtsel
2. Tegning-illustrasjoner	• redskaper og materialbruk • frihåndstegning og skisser • konstruksjon- og perspektivtegning • dataverktøy som prosjekteringsverktøy • plantegninger og snitt • 2-og 3 dimensjonale tegninger/illustrasjoner • utvikle ferdigheter i tegning, form og farge for å styrke visuell kompetanse for bruk i kommunikasjon, prosjektering og visuell formidling
3. Hagekunstens historie	• trender • utvikling i Norge • impulser fra andre land
4. Lovverk og offentlige planer	• Søknadspliktige tiltak og tiltak som er unntatt søknadsplikt i henhold til plan og bygningsloven, samt forståelse for regelverkets oppbygning • kjennskap til: - Granneloven - Naturmangfoldloven - Kulturminneloven - Plan- og bygningsloven - Byggesaksforskriften - Teknisk forskrift - aktuelle arealplaner og sentrale forskrifter - universell utforming

Emne 2 Vegetasjonslære

Informasjon om emnet	
Emnekode	GFG101
Omfang	83 Undervisningstimer 110 Studentarbeidstimer
Antall studiepoeng	5
Undervisningsform og læringsaktiviteter	Forelesninger, nettundervisning, oppgaver, veiledning og ekskursjoner.
Avsluttende vurdering	Det gis eksamen i emnet som vurderes av intern og ekstern sensor.

Læringsutbyttebeskrivelser på emne-nivå

Kunnskap:

Kandidaten

1. har kunnskap om løkblomster, knoller, stauder, lignoser og sommerblomster som blir brukt i anlegg (1)
2. har forståelse for betydningen av å velge planter som ikke kan være til skade for brukeren (2)
3. har kunnskap om ulike typer gress brukt i parker og hager (1)
4. har innsikt i plantefysiologi (1)
5. har kunnskap om forskjellige typer vekstmedium. (2)
6. har kunnskap om faktorer som bidrar til å fremme biologisk mangfold (2)
7. har kunnskap og fremmede arter i Norge og har forståelse for betydningen av å velge planter som ikke truer stedegent plantemateriale (2)

Ferdigheter:

Kandidaten

8. kan ved hjelp av internett, bøker, artikler og folk fra bransjen finne fagstoff som er nødvendige for å kunne gi råd om planting (1,2)
9. kan kartlegge forskjellige vekstforhold og situasjoner (2)
10. kan identifisere faglige problemstillinger i grøntanlegg i forhold til vegetasjonsbruk (1,2)
11. kan identifisere vanlig forekommende grøntanleggsplanter og kjenner dem ved deres norske og botaniske navn ved alle tider på året (1)

Generell kompetanse:

Kandidaten

12. kan planlegge funksjonelle beplantninger tilpasset gitt situasjon (1,2)

- 13. har helhetlig kompetanse om planter, deres egenskaper og anvendelsesmuligheter (1,2)
- 14. kan velge planter til park – og hageanlegg som er med på å fremme biologisk mangfold (2)
- 15. kan bistå med rådgivning etter utvalgte målgruppers behov innen plantebruk og plantevalg (1,2)
- 16. kan tilpasse plantevalg utfra estetikk, vekst og utvikling (1)

Innhold

Tema	Innhold i tema
1. Plantekjennskap	- ulike plantegrupper for hage og grøntanlegg (Sommerblomster, Stauder, Løkbloster og knoller, busker og trær, gress) - plantenes norske og botaniske navn - vinterdendrologi - plantenes uttrykk, vekst og utvikling gjennom året og livsløpet - plantenes estetikk - plantefysiologi
2. Vegetasjonsbruk	- giftige planter og planter som kan være årsak til allergier - plantekvalitet - rett plante på rett sted - jordlære - klimatiske faktorer - estetiske faktorer som forsterker designet - fremmede arter og den biologiske mangfold

Emne 3 Tekniske fag

Informasjon om emnet	
Emnekode	GFT101
Omfang	73 Undervisningstimer 102 Studentarbeidstimer
Antall studiepoeng	5
Undervisningsform og læringsaktiviteter	Forelesninger, bedriftsbesøk, teoretiske og praktiske oppgaver. Nettstøttet undervisning.
Vurdering	Det gis eksamen i emnet som vurderes av intern og ekstern sensor.

Læringsutbyttebeskrivelser på emne-nivå

Kunnskap:

Kandidaten

1. kjenner til Norsk Standard 3420-K for bygging av grøntanlegg og Norsk Standard ZK: Skjøtsel og drift av park- og landskapsområder (1)
2. har kunnskap om lover knyttet til dammer i grøntanlegg (1)
3. har kunnskap om bruk av betong, treverk, asfalt, gummidekker, ulike typer naturstein og støpt stein i et grøntanlegg, herunder mur, trapper og legging av slidedekker (2)
4. kjenner prinsippene for LOD og ulike tiltak (5)

Ferdigheter:

Kandidaten

5. kan tegne enkle detaljer og snitt (3)
6. kan lage enkle kostnadsberegninger på bygging av mindre grøntanlegg (1)
7. kan lage enkel arbeidsbeskrivelse på bygging av hageanlegg (1)
8. kan analysere og planlegge oppbygging av fundamenter i hageanlegg og utarbeide skisser (3,4)

Generell kompetanse:

Kandidaten

9. kan utarbeide planer og beskrivelser med bruk av forskjellige typer materialer i et grøntanlegganlegg, med nødvendig FDV dokumentasjon (2,4)

Innhold (emne 3)

Tema	Innhold i tema
1. Anleggsteknikk	• kostnadsberegninger • Norsk Standard 3420 for bygging av grøntanlegg • arbeidsbeskrivelser på opparbeidelse av mindre grøntanlegg • dammer; lovverk og bygging
2. Materialbruk	• steintyper til mur, trapper og slidedekker • materialbruk i mindre konstruksjoner • gategods
3. Detaljer og snitt	• snitt tegninger av fundamenter, slidedekker og byggetekniske detaljer
4. Fundamenteringer	• oppbygging av fundamenter i forhold til bruksområde
5. LOD	• LOD-tiltak • Prinsipper for LOD

Modul 2 Skjøtsel og drift av uteområder

Emne 4 Drift og vedlikehold

Informasjon om emnet	
Emnekode	GFT301
Omfang	161 Undervisningstimer 339 Studentarbeidstimer
Antall studiepoeng	15
Undervisningsform og læringsaktiviteter	Forelesninger, nettundervisning, oppgaver, veiledning og ekskursjoner.
Avsluttende vurdering	Det gis eksamen i emnet som vurderes av intern og ekstern sensor.

Læringsutbyttebeskrivelser på emne-nivå

Kunnskap:

Kandidaten:

1. har kunnskaper om anbudsbehandling i henhold til Norsk standard (2)
2. har kunnskaper om drift og vedlikehold i henhold til Norsk Standard 3420-ZK (2)
3. har kunnskaper om de ulike kontraktsformer som gjelder i bransjen (2)
4. Kjenner til likheter og forskjeller mellom NS3420-ZK og Vegvesenets prosesskoder.
5. har innsikt i regler for offentlige anskaffelser (2)
6. har kunnskaper om drift av ulike anleggstyper (1)
7. har kunnskaper om organisering og gjennomføring av et vedlikeholdsprosjekt (1)
8. har kunnskaper om HMS i grøntanleggsbransjen og hvordan man skal ivareta dette i ulike arbeidssituasjoner.

Ferdigheter:

Kandidaten

9. kan kartlegge, registrere og utarbeide drift og skjøtelsesplaner for et grøntanlegg med bakgrunn i Norsk Standard 3420-ZK (1)
10. kan benytte anbudsprogram for å motta, lese, opparbeide og kalkulere anbud i henhold til gjeldende regelverk (2)
11. kan kartlegge og planlegge vedlikehold i forhold til ulike årstider (1)
12. kan utarbeide FDV skjema (forvaltning, drift og vedlikehold) (2)
13. kan ivareta HMS ved bruk av SJA og arbeidsinstrukser (1)
14. kan utarbeide arbeidsplaner på bakgrunn av økonomiske og praktiske forutsetninger (3)

15. kan finne informasjon og vurdere informasjonen opp mot faglige og relevante problemstillinger (2) 16. kartlegge muligheten for tiltak i forhold til lokal overvannsdiskonering (LOD tiltak) (1) 17. kan beregne kostnader ved kjøp/leasing og bruk av maskiner og utstyr (2) 18. kan velge- og redegjøre for ulike maskiner som er spesialisert til skjøtsel av grøntanlegg (1-2)
Generell kompetanse:
Kandidaten 19. kan analysere og vurdere ulike anleggstyper og utarbeide drift og skjøtselsplaner for ulike grøntanlegg (1) 20. kan ta ansvar for planlegging, gjennomføring og oppfølging av et vedlikeholdsprosjekt og utføre dette i samarbeid med oppdragsgiver, medarbeidere etc. (1)

Innhold

Tema	Innhold i tema
1. Drift og vedlikehold	• utarbeidelse av skjøtsels-, drifts- og vedlikeholdsplaner. • vurdere drift av anleggselementer • utarbeide plan for drift av installasjoner som skulpturer vanningsanlegg mm, • utarbeide plan for vintervedlikehold • utarbeide driftstiltak ift. lokal overvannsdiskonering (LOD) • forskrift om sikkerhet på lekeplasser og aktivitetsareal • nødvendig lovverk, standarder og veiledere som regulerer grøntanleggsbransjen • kan vurdere bedriftens kompetanse i forhold til gjennomføringen av et vedlikeholdsprosjekt • bruk og vedlikehold av maskiner til drift og skjøtsel
2. Anbudsbehandling og Norsk Standard	• anbudsbehandling iht. Norsk Standard, NS 3420 ZK (drift og vedlikehold), og andre relevante standarder • relevant dataverktøy i anbudsbehandling • regler om offentlige anskaffelser • Vegvesenets prosesskoder • kontrakter og avtaler • kan beregne kostnader ved kjøp/leasing av maskiner

Emne 5 Skjøtsel av vegetasjon

Informasjon om emnet	
Emnekode	GFG201
Omfang	108 Undervisningstimer 232 Studentarbeidstimer
Antall studiepoeng	10
Undervisningsform og læringsaktiviteter	Forelesninger, nettundervisning, oppgaver, veiledning og ekskursjoner.
Avsluttende vurdering	Det gis eksamen i emnet som vurderes av intern og ekstern sensor.

Læringsutbyttebeskrivelser på emne-nivå
Kunnskap:
Kandidaten: 1. har kunnskaper om de mest vanlige plantene som benyttes i grøntanlegg (3) 2. har kunnskaper om de ulike planters bruksområder, krav til stell og skjøtsel under ulike klimatiske forhold (3) 3. har kunnskaper om skadegjørere og bekjempelse i grøntanlegg (3) 4. har kunnskaper om jordens egenskaper, ulike jordtyper og ulike typer gjødsel (3) 5. har kunnskap om grønne tak og vegger, regnbed og andre blågrønne elementer (1)
Ferdigheter:
Kandidaten: 6. kan anvende plantekunnskapen og på bakgrunn av denne sette opp ulike forslag til skjøtselstiltak (1) 7. kan finne informasjon og fagstoff relatert til plantebruk og skjøtsel (1) 8. kan på bakgrunn av jordens fysiske egenskaper foreslå jordforbedringstiltak (3) 9. kan vurdere metoder for beskæring av trær og busker (2)
Generell kompetanse:
Kandidaten 10. kan utarbeide enkle planteplaner og se dette i sammenheng med jordsmonn, klima og skjøtselsbehov (1) 11. kan planlegge skjøtsel av grøntanlegg og vurdere etiske retningslinjer ved gjennomføringen (3)

Innhold

Tema	Innhold i tema
1. Skjøtsel av planter	• miljøvennlig skjøtsel og Naturmangfoldloven • beplantninger fra nyplantinger til generell landskaps- og plantepleie • grønne tak og vegger, regnbed og blågrønne elementer • plantekvalitet jamfør Norsk standard
2. Beskjæring og trepleie	• beskjæringstidspunkt og metoder for beskjæring av trær og busker i grøntanlegg • visuell tilstandsvurdering av trær • graving i rotsonen for trær
3. Plante-kjenskap/-bruk	• plantenes navn, egenskaper og bruk • universell utforming i forhold til allergener, giftige planter • uønskede arter; kontroll og bekjempelse • vekstjord som egner seg til forskjellige beplantninger • plantebruk under gitte forutsetninger

Emne 6 Ressursplanlegging

Informasjon om emnet	
Emnekode	GFM101
Omfang	54 Undervisningstimer 106 Studentarbeidstimer
Antall studiepoeng	5
Undervisningsform og læringsaktiviteter	Forelesninger, nettundervisning, oppgaver, veiledning og ekskursjoner.
Avsluttende vurdering	Det gis eksamen i emnet som vurderes av intern og ekstern sensor.

Læringsutbyttebeskrivelser på emne-nivå

Kunnskap:

Kandidaten:

1. har kunnskaper om internkontrollforskriften og KS systemer som regulerer kravene til et godt og trygt arbeidsmiljø (4)
2. har forståelse for viktigheten av riktig kundebehandling og kundeoppfølging i en planleggingsperiode (3)
3. har innsikt i etiske problemstillinger i egen bransje i forhold til ansettelsesprosesser, lønns- og arbeidsvilkår og personalbehandling (3)

Ferdigheter:

Kandidaten

4. kan planlegge, ivareta og dokumentere utførelses- og kontrolloppgaver i et anlegg gjennom bruk av internkontroll og kvalitetssikringssystemer (4)
5. kan utarbeide kalkyler og prisberegninger på konkrete vedlikeholdsprosjekt (2)
6. kan utarbeide timerapportering og avviksskjemaer og kundeoppfølging (1)
7. kan utarbeide arbeidsplaner og fremdriftsplaner på bakgrunn av økonomiske og praktiske forutsetninger (2)

Generell kompetanse:

Kandidaten

8. har forståelse for økonomiske, bransjeetiske prinsipper og ser sammenhenger i et vedlikeholdsoppdrag (1)
9. har forståelse for HMS i bedriften og i arbeidet på grøntområdet (4)
10. kan iverksette, utnytte ressursene, lede og utvikle medarbeidere og følge en prosjektplan i et vedlikeholdsprosjekt (1)

Innhold

Tema	Innhold i tema
1. Planlegging og oppfølging av et vedlikeholdsprosjekt	• prosjektplanlegging • oppgaver i et vedlikeholdsprosjekt • ressursutnyttelse • kundekontakt og kundeoppfølging • logistikk • fremdriftsplaner og mengdekontroll • timerapportering, avvikshåndtering
2. Økonomi og kostnader på skjøtsel og drift	• pristilbud • kan beregne kostnader ved kjøp/leasing • kostnadsoverslag på skjøtsel og drift av et grøntområde

	• kalkulasjon og etter- kalkulasjon
3. Etikk	• etiske holdninger i forhold til ansettelsesprosesser • lønns- og arbeidsvilkår • etiske retningslinjer for personalbehandling
4. Internkontroll	• Internkontrollforskriften, generelle HMS krav, kvalitetssikring og arbeidsmiljøloven • sjekklister • risikofylt arbeid

Modul 3 Bedriftsledelse

Emne 7 Organisasjon, ledelse og administrasjon

Informasjon om emnet	
Emnekode	BLM200
Omfang	87 Undervisningstimer 246 Studentarbeidstimer
Antall studiepoeng	10
Undervisningsform og læringsaktiviteter	Klasseromsundervisning, nettundervisning, veiledning.
Avsluttende vurdering	Det gis eksamen i emnet som vurderes av intern og ekstern sensor.

Læringsutbyttebeskrivelser på emne-nivå
Kunnskap:
Kandidaten: 1. har kunnskap om sentrale ledelsesbegreper og teorier 2. har kunnskap om en bedrifts interne og eksterne rammebetingelser 3. har kunnskap om ulike organisasjonsformer 4. har kunnskap om arbeidslivets lover og regelverk 5. har kunnskap om helse, miljø og sikkerhetstiltak 6. har kunnskap om bedriftskultur 7. har kunnskap om konflikthåndtering 8. har kunnskap om personalledelse

9. har kunnskap om kompetanseutvikling
Ferdigheter:
Kandidaten 10. kan anvende endringsledelse i omstilling- og utviklingsprosesser 11. kan anvende og utvikle egen lederstil i henhold til moderne ledelsesprinsipper 12. kan anvende ulike verktøy for strategiarbeid 13. kan arbeide effektivt som teamleder 14. kan kartlegge og organisere arbeidsoppgaver 15. kan utarbeide et organisasjonskart og tilhørende stillingsbeskrivelser 16. kan etablere kontorrutiner, vurdere og prioritere administrative oppgaver 17. kan ansette medarbeidere og utvikle arbeidsforhold 18. kan håndtere etiske utfordringer og dilemmaer på arbeidsplassen 19. kan kartlegge, utvikle og gjennomføre gode arbeidsmiljøtiltak for å sikre trivsel og motivasjon på arbeidsplassen 20. kan anvende kommunikasjonsteori i gjennomføring av medarbeidersamtaler 21. kan legge forholdene til rette for målrettet og systematisk kompetanseutvikling
Generell kompetanse:
Kandidaten 22. har forståelse for og kan reflektere kritisk omkring etablerte organisasjons- og ledelsessystemer 23. kan vurdere behov og lede endrings- og utviklingsarbeid i egen bedrift 24. har forståelse for, og kan følge arbeidslivets regelverk 25. har forståelse for mellommenneskelige prosesser-, og kan tilrettelegge for et godt arbeidsmiljø i egen bedrift 26. kan tilrettelegge for en team- og læringsorientert kultur 27. kan utvikle og samarbeide i nettverk for opplæring av lærlinger og medarbeidere 28. kan veilede medarbeidere og lærlinger til å oppdage fagets betydning i en bransje og i samfunnet

Innhold

Tema	Innhold i tema
1. Ledelse av håndverksbedrifter	• Sentrale ledelsesbegreper • Ulike lederstiler • Strategisk, administrativ og operativ ledelse • Verktøy i strategi- og analysearbeidet (SWOT, GAP) • Prosjektledelse • Rammebetingelser for en bedrift og hvordan endringer i rammebetingelser kan føre til behov for endringer i bedriften • Endringsledelse • Kommunikasjon og samarbeid

2. Organisasjon og administrasjon	• Ulike organisasjonsformer og organisasjonen som formelt og uformelt system • Organisasjonskart med stillingsbeskrivelser • Kartlegging og organisering av arbeidsoppgaver • Kontorrutiner og samordning av disse • IKT og tekniske hjelpemidler i det administrative arbeidet • Personlig tidsplanlegging
3. Lover, regler, HMS	• Hovedprinsipper i norsk arbeidsrett og viktige juridiske begreper • Forholdet mellom lov, forskrift og avtaleverk • Rettigheter og plikter i arbeidslivet • Regler ved ansettelse og avvikling av arbeidsforhold • HMS-arbeid, særskilte verneregler og sikkerhetstiltak • Tillitsvalgte og de ansattes organisasjoner
4. Bedriftskultur	• Utviklingen av norsk næringsliv, håndverksfagenes historie og framveksten av den moderne håndverksbedrift • Hvordan ny teknologi gir nye arbeidsformer og påvirker organisering av bedrifter • Hvordan internasjonalisering og globale markeder virker inn på håndverksbedrifter • «Den gode bedriftskulturen» • Grunnleggende verdier og etikk • Ethiske utfordringer/dilemmaer på arbeidsplassen • Medarbeidere med ulik etnisitet, livstro og kultur • Team- og læringsorientert kultur • Konflikter og konflikthåndtering
5. Personalledelse og kompetanseutvikling	• Personalpolitikk og utviklingen i personalledelse • Ulike ansettelsesforhold • Trivsel og motivasjon på arbeidsplassen • Bemanningsplanlegging og rekruttering av nye medarbeidere • Personaladministrative rutiner som lønn, timelister, ferieavvikling mv. • Lønns- og belønningssystemer • Medarbeider- og utviklingssamtaler • Lærende organisasjoner • Kompetanseutviklingsplaner • Inkludering av medarbeidere og lærlinger i det faglige arbeidet og sosiale fellesskapet på arbeidsplassen • Veiledning og opplæring av medarbeidere og lærlinger

Emne 8 Økonomistyring og etablering

Informasjon om emnet	
Emnekode	BLM300
Omfang	131 Undervisningstimer 369 Studentarbeidstimer
Antall studiepoeng	15
Undervisningsform og læringsaktiviteter	Klasseromsundervisning, nettundervisning, veiledning.
Avsluttende vurdering	Det gis eksamen i emnet som vurderes av intern og ekstern sensor.

Læringsutbyttebeskrivelser på emne-nivå
Kunnskap:
Kandidaten: 1. har kunnskap om støtteordninger, lover og forskrifter for etablering, drift og avvikling av virksomheter 2. har kunnskap om reglene rundt eierskap og selskapsformer 3. har kunnskap om bedriftens interessenter og samfunnsansvar 4. har innsikt i finansieringsformer 5. har kunnskap om sentrale begreper innen økonomi 6. har innsikt i prinsippene for kalkulasjon, budsjettering og regnskapsføring 7. har kunnskap om viktige rutiner for god økonomistyring i en håndverksbedrift
Ferdigheter:
Kandidaten 8. kan vurdere en forretningside og gjennomføre en bedriftsetablering. 9. kan vurdere valg av selskapsform og sette opp en forretningsplan 10. kan vurdere og budsjettere kapitalbehov og mulige finansieringsmåter 11. kan foreta eierskifte, generasjonsskifte og avvikling av en bedrift 12. kunne lese og analysere regnskaper, beregne og vurdere økonomiske nøkkeltall 13. kan sette opp et enkelt finansregnskap og føre bilag i et databasert system 14. kan gjennomføre en investeringsanalyse og kalkulere lønnsomheten i en investering 15. kan gjennomføre budsjettkontroll og eventuelt velge og iverksette tiltak 16. kan utarbeide for- og etterkalkyler for prosjekter 17. kan planlegge og administrere økonomiarbeidet i bedriften
Generell kompetanse:
Kandidaten

18. kan vurdere en forretningside og hva som vil kreves for å etablere en virksomhet over denne.
19. kan styre en bedrift lønnsomt og vurdere den økonomiske situasjonen fortløpende.
20. kan gjennomføre begrunnede tiltak på bakgrunn av økonomiske vurderinger
21. kan bruke digitale verktøy i økonomiarbeidet og vurdere nytten og effekten av disse
22. kan kommunisere med, og sette krav til eksterne fagpersoner som regnskapsfører og revisor

Innhold

Tema	Innhold i tema
1. Bedriftsetablering og entreprenørskap	• Forretningsmodell, forretningsplan og etablering • Selskapsformer og eierskap • Kapitalbehov, finansiering og støtteordninger • Verdiskapningsprosesser. Logistikk, produksjon, service og tjenester. • Bedriftens ressurser, interessenter og nettverk • Bedriftens samfunnsansvar, bidrag og forpliktelser i samfunnet • Lover og rammebetingelser for håndverksvirksomheten • Markedsføringsplanen
2. Regnskap og analyse	• Finansregnskap, driftsregnskap og prosjektrengnskap • Regnskapsanalyse og bruk av nøkkeltall. • Kostnadstyper • Samarbeid med regnskapsbyrå og revisor
3. Investeringskapitalbehov og budsjettering	• Lønnsomheten ved investeringer • Investeringskalkyler • Budsjettering av kapitalbehov • Finansieringsformer. • Resultat- og likviditetsbudsjetter • Drifts- og ressursbudsjett
4. Kalkulasjon, innkjøp og kostnadsstyring	• Administrasjon av innkjøp • Lønnsomheten til en investering • Finansieringsformer og finansierings-plan • Risikovurdering av investering og finansiering • Kostnadskalkyler
5. Økonomiledelse	• Rutiner for økonomiadministrasjon • Lover og forskrifter som regulerer økonomisk aktivitet • Avtaler og kontrakter med kunder og leverandører • Rutiner for fakturering, purring og inkasso • Digitale verktøy til bruk i budsjett, regnskapsarbeid og kalkulering

Emne 9 Salg og markedsføring

Informasjon om emnet	
Emnekode	BLM100
Omfang	58 Undervisningstimer 109 Studentarbeidstimer
Antall studiepoeng	5
Undervisningsform og læringsaktiviteter	Klasseromsundervisning, nettundervisning, veiledning.
Avsluttende vurdering	Det gis eksamen i emnet som vurderes av intern og ekstern sensor.

Læringsutbyttebeskrivelser på emne-nivå
Kunnskap:
Kandidaten: 1. har innsikt i hvordan bransjens marked fungerer 2. kjenner elementene i ekstern og intern markedsføring 3. kan prinsippene for, og verdien av god service 4. kjenne til lover som regulerer kjøp og salg 5. kan ulike metoder for markedsundersøkelser 6. har kunnskap om elementene i en situasjonsanalyse
Ferdigheter:
Kandidaten 7. kan utarbeide en begrunnet markedsstrategi på grunnlag av en situasjonsanalyse 8. kan gjennomføre markedsundersøkelser med utgangspunkt i teorier og metoder 9. kan utarbeide en plan for markedsaktiviteter og kampanjer med utgangspunkt i markedsstrategien 10. kan bruke ikt og nettbaserte verktøy i markedsarbeidet
Generell kompetanse:
Kandidaten 11. kan vurdere bedriftens markedsføring i et etisk perspektiv 12. kan analysere og vurdere bedriftens konkurransefortrinn i et marked 13. kan begrunne valg av produkter, tjenester og markeder 14. kan utvikle og vedlikeholde effektive kunderelasjoner og kundelojalitet

Innhold

Tema	Innhold i tema
1. Markedsføring for håndverksbedrifter	• Begreper i markedsføring • Etiske forhold og dilemmaer i markedsføringsarbeidet • Rammebetingelser i markedsarbeidet • Samspillet mellom bedriften og dens interessenter • Situasjonsanalyse som grunnlag for markedsplanlegging • Lover og forskrifter av betydning for markedsføringsarbeid • Lederens og medarbeidernes rolle i markedsføring av tjenester • Internmarkedsføring og interaktiv markedsføring • Service som konkurransemiddel
2. Marked og kundegrupper	• Markedssegmenter og valg av kundegrupper. • Kjøpsprosessen og kjøpsatferd for kunder i ulike markeder • Metoder og teknikker for markedsundersøkelser • Valg av produkter, tjenester og kunder • Kunderelasjoner og kundelojalitet
3. Virkemidler og aktiviteter i markedsføringen	• Markedsplanen som arbeidsverktøy • Kjøpsatferd i ulike markeder • Nettbasert markedsføring, Internett og sosiale medier • Kjedesamarbeid innen egen bransje • Profilering av egen bedrift og varemerke (eks mestermerket eller utdanning) • Kampanjer og handlingsplaner
4. Markedsstrategi	• Markedsstrategi basert på grundig analyse og klar målsetting • Markedsplanen som handlingsplan for iverksetting av strategien • Oppbygging og utforming av en markedsplan

Endringslogg

Dato	Endringsbeskrivelse	Produsent	Versjon
06.11.2017	Versjon klar for sakkyndig komite	Liselott Lindfors Anne Bakken	0.9.1
20.12.2017	Versjon klar for godkjenning i fagskolestyret	Liselott Lindfors Anne Bakken	1.0.0
05.01.2018	Studieplan godkjent i fagskolestyret	Liselott Lindfors Anne Bakken	1.1.0
09.03.2018	Endret emnekoder	Anne Bakken	1.1.1
26.04.18	Revidert litteraturliste for 18 /19	Anne Bakken	1.1.2
01.06.18	Tydeliggjort rammer rundt eksamen i bedriftsledelse etter krav fra Mesterbrevnemda	Anne Bakken	1.2.0
26.06.18	Fra fagskolepoeng til studiepoeng. Endret tittel etter endt studium. Endret til ett arbeidskrav per modul.	Anne Bakken	2.0.0
24.08.18	Endring av timetall på modulen bedriftsledelse	Anne Bakken	2.0.1
25.04.19	Revidert informasjon om arbeidskrav, opptak ved forbehold samt realkompetansekrav	Anne Bakken	2.0.2
02.05.19	Lagt inn litteraturliste for 19 /20	Anne Bakken	2.0.3
07.05.19	Revidert 5 emnelub jamfør innspill fra faglærerteamet etter vurdering av første studieløp	Anne Bakken	2.0.4
28.05.19	Lagt inn tekst om bærekraft	Liselott Lindfors Anne Bakken	2.0.5
12.06.19	Endret tekst om nettbasert undervisning	Anne Bakken	2.0.6
10.01.20	Økt fra 7-8 samlinger, se modul. Revidert henvisninger til fagskolelov og ny lokal forskrift	Anne Bakken	2.0.7
18.05.20	Revidert realkompetansevurderingstekst og litteraturliste	Anne Bakken	2.0.8
21.08.20	Revidert tekst om vurdering av arbeidskrav	Anne Bakken	2.0.9
06.01.21	Oppdatert jamfør lov og forskrift	Anne Bakken	2.2.0
21.05.21	Oppdatert litteraturliste	Anne Bakken	2.2.1
23.08.21	Revidert vurderingsordningen jamfør føringer fra NOKUT.	Anne Bakken	2.3.0
13.06.22	Emne 1 på modul 1; endret navn fra hageplanlegging til formgiving av uterom	Anne Bakken	2.4.0
01.09.22	Endret eksamensorganiseringen	Anne Bakken	2.5.0
05.10.22	Rettet feil info om eksamen i hageplanleggingsmodulen	Anne Bakken	2.6.0
09.03.23	Endret info om eksamen i Teknisk fag	Anne Bakken	2.7.0
28.03.23	Oppdatert fagkode; Formgiving av uterom	Anne Bakken	2.8.0
14.06.23	Oppdatert litteraturliste for modul HP	Anne Bakken	2.9.0
01.01.24	Oppdatert forside Endret fra NKR 5,1 til 5.2 Tatt ut litteraturlista	Sonja Lønnum. Lindfors og Bakken	3.0
27.05.24	Lagt til informasjon om arbeidskrav	Bakken	3.1

06.06.24	Foretatt noen tekstjusteringer: fjernet begrensninger ved bruk av Mac og fjernet OneNote og Klassenotatblokk som del av læringsplattform.	Anne Bakken	3.2
19.08.24	Endret til 6 timers eksamen på BL	Anne Bakken	3.3
10.10.24	Overført til ny mal	Siv Engen Heimdahl	3.4
27.11.24	Justert opptakskrav for gartnere og ordlyden på opptakskrav jamfør SO	Anne Bakken	3.5
13.12.24	Justert nettundervisningstimer opp mot studentarbeidstimer	Anne Bakken	3.6
29.01.25	Justert tekst om realkompetansevurdering	Anne Bakken	3.7
18.08.25	Lagt til tekst om Veas to fagområder	Anne Bakken	3.8

NOKUT⁴ godkjente Veia som tilbyder av studier innen fagområdet Grønne design- og miljøfag våren 2012 og innen Landskap- og anleggsgartnervirksomhet våren 2025.

Disse akkrediteringene gjør at Veia kan opprette og revidere studier ved å følge fagskolens godkjente rutinebeskrivelse for dette innenfor de nevnte fagområdene.

Utdanningen er godkjent av Lånekassen.

Studieplanen er gjeldende fra 18.august 2025.

Det tas forbehold om at det kan bli gjort endringer i studieplanen underveis i studieløpet som ikke betegnes som større endringer av NOKUT.

Norges grønne fagskole – Veia
Moelv 18.08.25

⁴ Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen